

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiin pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la

Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiin, strada Măceșarilor Nr. 47.

Correspondențele sînt a se adresa la:

Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măceșarilor Nr. 47.

Epistole nefrancaute se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rânul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fee-care publicare.

Românii din Ungaria.

III.

(Urmare.)

Că Românii din părțile unde năvăliau barbarii nu au avut viață tîgînită, nu începea îndoiială. Resboaiile de atunci erau împreunate cu cruzimi mai brutale ca în timpul nostru. La năvălirea cea dintău locuitorii împărăției, mai cu samă din cetăți, se retrăgeau în locuri cari le ofereau siguranța. Arhivele și casele publice negreșit că se vor fi luat măsuri ca se nu cadă pradă în mâinile barbarilor. Așa ceva se întimplă chiar și în zilele noastre, când resboaiie se poartă între armatele staturilor moderne. Cu deosebire în timpul Hunilor, fuga sau retragerea era foarte obișnuită, pentru că Hunii când înceungrau timp mai îndelungat o cetate și pe urmă o luau, omorau ce le venia înainte, ardeau și risipiau cetățile încat unele dispăreau cu totul de pe fața pământului și pentru totdeauna, altele pe timp îndelungat.

Retragerea sau fuga locuitorilor înse nu era identică cu părăsirea generală a provinciilor. Barbarii cum am dis erau trecători, imperățiile lor efemere. Politicii romani de atunci încat nu renunțau așa lesne la pretenșiunile lor asupra provinciilor împărăției. Lipseșc dară momentele, care se fie înduplecat pe omenii dedăți la stabilitate ași lua pe barbari de model și a se porni la călătorii în lumea largă.

De altă parte mai este a se cumpani, că nici în imperăție soarta poporului nu era strălucită. Imperăția era în decădere și poporul, va se căică munca și sudoarea lui, era exploatată de puternicii, cari își scură concentra averi mari în mâinile lor. Deci poporul se bucura numai de numele libertății în imperăție și nu perdea mult, mai numai că schimba stăpânii. Exploatați mai înainte de Romani, acum trebuiau se dea din câștigul după

asudoarea lor străinilor. Hyeronim, Priscu și Salviani toți trei Romani, constată că Românii sub barbari se aflau după împregiurări a orea mai bine ca în imperăția romană și că Românii nici nu prea aveau mare dorință de a fi reincorporați în imperăție. Trismisul imperătesc din Roma nouă (Constantinopol) Priscu la curtea lui Attila spune, că a dat de un Roman care se află foarte bine între Huni și ajunsesse în mare vază. Același Priscu mai spune că la curtea lui Attila, Romani se aflau în pozițiuni însemnate și că și la mesele lui se audia vorbinduse limba romană.

Ne am întinde prea departe când am înșira toate momentele căte se pot înșira încă pentru a arăta că Românii nu au părăsit Dacia cu ușurința cu care i strămută unii scriitori preste Dunăre.

Di Hunfalvy cred, nu dela sine, ci tot după Roesler, a găsit un moment foarte ponderos contra continuității Romanilor în biserica acestora, pentru că, dice „până în suta a 14 nu amintesc nimenia de biserica românească”.

Ne pare rău că trebuie se ne țermurim căte se poate și în ceea ce priveșc punctul acesta. Se pare că di Hunfalvy în privința aceasta își închipuesc din capul locului o Ungarie convertită pur și simplu la biserica apusană (romano-catolică). Desconsideră mai departe antagonismul bisericii apusene contra bisericii ortodoxe resăritene și din premisele aceste face concluziuni.

Creștinismul au srăbuit trecut în imperăția romană. Abia în secolul al 4 îl vedem ajuns a fi recunoscut de stat. Barbarii cei dintău cari au năvălit în imperăția romană, Goții, sînt înșe creștini. Creștinismul lor își are originea din contactul cu imperăția romană înainte de a se fi arătat în Dacia, până când se aflau pe malurile nordice ale mării negre. Ulfila, de origine din Cappadocia, căduț în prinsoare cu părinții săi la

Goți pe la anul 258, a fost cel mai de frunte apostol al Goților. La început ortodox, mai apoi arian, a introdus arianismul între Goți. Un contemporan al său Maximin episcop în părțile dunărene (în Dacia?) este cel dintău autor al biografiei lui Ulfila. Semn dară că creștinismul a existat în Dacia pe atunci. Phylotorgiu atestă mai departe ca Ulfila s'a convertit în imperăția romană. Istoria bisericii creștine din timpurile acele ne spune apriat că arianismul s'a răspândit în orient foarte tare. Când s'a sterpit arianismul orientul a reamas ortodox.

Religiunea care a trebuit se fie mai răspândită în părțile aceste a fost la venirea Maghiarilor cea ortodoxă resăriteană. Scirile cele mai vechi atestă aceasta. Inșuși regele Stefan a întemeat o monastire ortodoxă (Vesprim) în Ungaria. Împregiurarea că regele Stefan a primit și introdus ritual latin nu are altă importanță, decăt introducerea unei novațiuni pe lîngă a cărei răspândire la îndemnul papilor au stăruit așa de mult și următorii regi ai Ungariei.

Românii așa dar cari erau creștini după cum atesta și Lung, provocănduse la „vita S. Sabae și Nicetae” încat din secolul al 3lea, au trebuit să fie ortodoci, de oare ce numai cel dintău rege ungu, au început cu introducerea apusanismului în Ungaria. Dar di Hunfalvy inșuși nu poate trage la îndoeală biserica otodoxă organizată cu episcopi în 1234, pe care papa Grigorie IX îi numesc „pseudoeppici.” Și dacă la 1234 biserica ortodoxă era organizată în eppi, aceste nu s'au putut preste noapțe și la o poporațiune care atunci, după di Hunfalvy și profesorul ser Roesler, era pe drum așa căicînd cătră finiturile aceste.

Locul unde au residat aceste eppi puțin împoartă. Destul este dacă au existat. Ear dacă papa poruncesc regelui Bela ca se silească pe Români a se face papisti, de bună seamă au trebuit se fie în Ungaria, unde pute se aibă regele vre-o influință asupra lor.

Mai departe nu ne putem întinde căci nu putem face istorie. Este de ajuns înșe și atăta pentru a risipi nedumeririle acelor ca și în privința aceasta vor se ne dispute continuitatea.

Di Hunfalvy, ca și formularul său Roesler, deduce intreruperia existenței Romanilor în părțile Daciei și din împregiurarea, că nu s'au păstrat numiri vechi, pe cum s'au întemplat în alte părți. Lung în cartea sa „Römer und Romanen” arată necunosștia sau nesinceritatea istorică a lui Roesler, prin urmare și a lui Hunfalvy. Lung spune, că o sumă de riuri au păstrat numirile de cetăți romane până în ziua de astăzi, care dovdesc, că continuitatea poporațiunii romane n'a fost intreruptă nici odată. Așa amintesc de valea Ampouliu, care a păstrat numirea *Ampelum*; Berzava un riu lateral al Timișului, care a păstrat numirea stațiunii *Bersovia*, Cerna al coloniei *Zerna*; „*Samus*” sechema în timpul Romanilor țintul Someșului. Lung mai înșiră și alte numiri de riuri și de munți care aparțin limbii romane și române.

Încat pentru numirile cetăților distrușe de barbarii, cari au urmat unii după alții în intervaluri relativ scurte, în timp de nouș seculi, acele nu s'au păstrat după cum se află în itinerarii. La mintea sănătoasă a omului este că între viforii cari durează nouș seculi e greu de a înnoi cetăți distrușe și preste tot de a zidi cetăți. Cu toate acestea întrebarea aceasta e cu mult mai grea, decăt se poata fi deslegată prin o simplă negațiune sau prin afirmațiunea, că numirile sînt toate de origine slavonă și maghiară. Numirile moderne al cetăților din părțile fostei Dacie ar merita a fi supuse unui studiu mai profund de cum s'a făcut până acum, dar din partea bărbaților nostri. După numirile cetăților și satorlor cum sînt astăzi și se vede că cu deosebire cele maghiare sînt fabricate în mare parte, în ținturi locuite de Români, din numirile românești, unele ca se nu le mai poți cunoașce

FOIȚA.

Generalul Garibaldi. *)

Giuseppe Garibaldi s'a născut la 4 Iulie 1807 în Nizza. Ca fiu al unui marinar, el a intrat de timpuriu în marina Sardiniei, arătând deja pe atunci prezență de spirit și prudență, o compătimitire vie pentru cei mizeri și persecutați, lealitate și o inimă bărbătească, nobilă și pe lîngă acestea un fel de plăcere pentru aventuri. De pe la 1831 inițiat fiind în planurile lui Mazzini și ale altor patrioți, pentru liberarea și unirea Italiei, s'a entusiastat pentru mișcarea cea nouă. Astfel a luat parte și la complotul din 1834, ce a avut un finit rău prin espediția lui Mazzini și deci a trebuit să fugă; la 5 Februarie 1834 a scăpat în Franța. Fiind condamnat la moarte în patrie, duse mai mulți ani o viață nestatornică, a fost un timp oare care în serviciul beului de Tunis, apoi la 1846 în serviciul republicii din

America de sud Rio Grande do Sul și Montevideo, unde cu nave (adunate de densus) s'a făcut temut Brasilianilor ca comandant, trecînd printro scoală minunată pentru chipul de a purta resboiul, ceea ce a arătat mai tîrziu pe uscat în Italia ca șef al vânătorilor

În America s'a căsătorit cu o speniola Anita, pe care a alflat-o de asemenea în focată pentru cauza sfântă a popoarelor, dar nu sentimentală ci activă în luptă pe Marea deschisă. Deși numit general la 1846 de cătră bogatul oraș Montevideo, el refușă acest rang, trăind cu familia sa (Anita îi născuse un fiu, Menotti) din mica se leafă de soldat, dănd chiar și din aceasta o parte spre a ușora onora nenorocirile resboiului. La izbucnirea mișcării în Italia prin urcarea pe tron a lui Pius IX, 1847, Garibaldi își oferi serviciile nunciului papal din Rio de Janeiro, dar nu primi respuns din Roma. La 1848 Aprilie se imbarcă cu 54 camarazi de arme și după un esil de 14 ani veni earși în patrie, tocmai când se terminase prima pe-

rioadă fericită a resboiului Italiei de sus. El voi se între în serviciul regelui Carol Albert, dar fu respins și însărcinat prea tîrziu cu formarea unui corp de voluntari de cătră comitetul de apărare din Milan; după espirarea armistițiului încheat între Carol Albert și Radetzky, el a combătut cu bravură în mai multe locuri cu cei 1500 oameni ai săi pe Austriacii superiori la numer, dar în fine a fost silit a se retrage, din fața vrășmașului mai numeros, pe teritoriul elvețian. Această perseverență temerară în mijlocul descurajării generale i-a procurat la Italiani o estroardinară popularitate, Sicilienii îl chemară să apere insula contra lui Ferdinand II din Neapole. Dar Garibaldi remase în Toscana, adună aci ote none și năvăli în statul papal, înse generalul Zucchi îl sili se depue armate. Fiind că papalitatea își probă în curînd incapacitatea de a intra pe o cale liberală, Garibaldi intră în serviciul guvernului provisoriu din Roma, stabilinduși cartierul general la Macerata apoi la Rieti. Cu o severitate de fer el ținu disci-

plina în cetele sale; soția sa funcționa ca căpitan și la retragerea din Roma a dat strălucite probe de curaj. Fiind ales în parlamentul roman, Garibaldi facu în prima ședință, la 5 Febr. 1849 propunerea pentru proclamarea republicii, dar apoi se întoarse la legea sa.

Toate succesele, căștigate de Romani în timpul asediului Romei de cătră francezi, se datoriau lui Garibaldi; deși n'a aprobat planul de resboiu al triumvirilor, totuși în timpul cel mai periculos a dat esemplu de supunere absolută și a manifestat o rară întrepiditate și abilitate, sciind a se folosi de împregiurări. La prima înaintare a francezilor i'a bătut și prin apărarea Porței San Pancrazio a silit pe mareșalul Oudinot să impresoare formal orașul. Tot așa s'a distins la atacurile reușite asupra Neapolitanilor la Palestrina și Velletri. Când francezii luară orașul, Garibaldi cu cei 1500 oameni ce îi mai rămaseră trecu pe teritoriul Neapolei, spre a provoca o reșcoală acolo. Soția sa avî serviciu de adjutant. Trupele austriace

*) „Resboiul”

originea și ca să se înfățișeze originale maghiare. Pe împregiurarea aceasta se vede că dl Hunfalvy pune mare pond și spune de multe ori cu mândrie, că cutare loc în limba maghiară se numește așa și uită, sau ce e mai probabil, nu știe dacă acel cutare loc nu are și numire românească.

Dar ce au să deică lucruri care încă nu sunt din destul studiate față cu împregiurări care dovedesc că în 1164 Românii se aflau în vecinătatea Galției? Așa dară înainte de termenul ce îl pune Roessler, și după el Hunfalvy, ca să se poată „străcură” preste Dunăre în fosta Dacia.

Împregiurarea dar că sub Aurelian nu s'au dus Romanii din Dacia cu cătel cu purcel preste Dunăre; împregiurarea că până pe începutul secolului al 7. numamii se găsece Romanii pe teritoriul Daciei, dară și legăturile politice cu Roma veche sau nouă se întrerup, dar nu se sfârșesc; că în suta a douăprădecea Romanii se găsece vecinii cu Galția, va să deică în nordul estrem al Daciei, ceea ce n'ar fi cu puțință, dacă ar fi început a trece Dunărea spre a se așeza numai în suta a treisprădecea; împregiurarea ca numirile parte sunt păstrate în limba română și încet s'ar păr dubioase, nu sunt studiate de ajuns; ne întăresce în continuitatea locuiri Romanilor dezvoltăți prin asimilarea barbarilor, cari se aședă statornic pe lângă dăncii în Români. De unde urmează că cronicarii cei vechi ai Maghiarilor, ori cât s'au de „poetici” și din cauza acestă desprețuiră de „erudiții” moderni, înfățișează venirea Maghiarilor în părțile noastre mai aproape de adevăr de cât cismarii politici, cari întind biata pe la istoriei pe calapoadele lor politice după fasoane „pragmatice”, fără pic de considerare la adevărul istoric.

Maghiarii dar când au venit au găsit pe Români unde s'au astădi, în organisme politice și bisericești. La presupunerea aceasta ne îndreptătesce, afară de cele mai sus duse, pe lângă simburile desbrăcat de poesia cronicilor maghiare, și ceea ce trebuie se admită și dl Hunfalvy despre „*libertates sanctorum regum*”, acordate Românilor și mai târziu reclamate de aceștia.

Relativ, Maghiarii au fost un popor mai mic ca celelalte popoare barbare. De trei ori scos de pe teritoriile în care s'au aflat, era acum a patra patrie ce și o căntau. Di. Hunfalvy dice că părțile locuite astădi de Români în Ungaria proprie și Transilvania, au fost mai mult ocupate decât de ceterite. Cronicarii anonim ne spune de cioncii cu Români și apoi de împăcări și înmetiriri. Din amândouă fe-

liur de suposițiuni se vede, că organismele românești erau atunci viguroase și Maghiarii cu puterea n'au putut să se facă stăpâni preste ele. De aceea norocul cu sabia l'au căutat Maghiarii mai mult spre apus decât spre răsărit. Bataie ce li au dat-o Nemții pe câmpia Lechului i a îmblândit și s'au lăsat de euceriri și prădări și s'au gândit la o viață paclnică.

Odată puși pe calea aceasta au început a se organiza ei între sine și a primi și organizațiunile alate deja.

La mijlocul acesta se vede că s'au vădit regii lor prevădători și pentru ce se poată mai curând înfrîna pasiunile cele desfrânate ale elementului aplecat spre o viață resboinică și prădătoare. Astelii se poate explica și sentența celui dintăiu rege: *Regnum unius linguae imbecille et fragile est.*

Din cele ce vor urma vom avă ocașie să vedem, cum instituțiunile aflate de Maghiarii au fost recunoscute și cum numai treptat s'au delaturat, după ce puterea maghiară au prins rădăcini în fosta Panonie și cum numai în timpurile mai dincoace au nivelat acele instituțiuni și pe urmă au trecut și la nivelarea naționalităților.

Revista politică.

Sibiu, în 26 Maiu.

Beniamin Kallay este denumit ministru comun de finanțe. Crisa aceasta dară ar fi dusă de pe lume. După unele țiare vieneze denumirea aceasta ar însemna învingerea influenței ungurești și aneșarea provinciilor ocupate.

„D. Ztg” aduce într'un articol cu denumirea aceasta cătinărea ministeriului Pirocanti din Serbia.

Croșii fac în Fiume lucruri cari seamănă cu cele de denunăți din dieta croată. „Ung. Post” spune că poporul agitat a navălit asupra casei unui cetățean Malle, au spart ferestile și s'au apucat se spargă și poarta. Malle au dat mai multe focuri de revolver asupra mulțimei. Vecinii și gendarmii ce erau acolo au audit strigând „omorâți pe Maghiarul,” dar n'au dat ajutoru atacatului și așa acesta a trebuit să se apere cu revolverul. Esta de temut că provocațiuni de aceste se vor mai repeta.

Desbaterea creditului de paceificare în dieta Ungariei.

(Urmare.)

În gedița din 22 Maiu n. D. Dr. Carol Wolff rosti o cuvântare lungă

și interesantă. Eată în resumat cuprinsul acesteia: „Domilor, dice D. Wolff, D. dep. Ivank a a întrebă pe Sasi, de le convine Daco-românia pe care a descrie-o dănsul cu atăta foc sau ba? Eu voi fi așa de liber, și voi cerca să respund la întrebare (S'auzmi!).

Domnilor! Noi (sasi) nu suntem nepăsători față cu soarta Ungariei (O voce din stânga extremă: Ne putem încuipi!) și ne interesăm de soarta patriei noastre. Eu din parte-mă tem, că politica și administrațiunea internă de acum a Ungariei nu împedecă realizarea concepțiunilor teritoriale a D. Ivank (Proteste în stânga extremă). Și nu mă pot scuti de acea îngrigire, că toamai politica aceasta lucră în direcțiunea de a se forma Daco-România, care va înghiți Transilvania, pe Sasi și o parte însemnată din rasa maghiară. De 14 ani încoace Sasi, cari au fost, ca și bravii Săci pe marginele răsăritene, totdeauna sentinela în pasurile de meadădă coronom (Proteste sgetoase în stânga extremă) slabesc. Ei nu pot fi maghiarizați (O voce în stânga extremă: vedem!) dar ori ce sălbăre a lor, ori ce încercare de ai maghiarisa va avă rezultatul, că se vor romanisa mai curând, întocmai precum este în Ungaria superioră rezultatul — slovacizarea. În timpurile aceste critice (O voce în stânga: Unde stă?) rasa maghiară stă acum ca Ercele între două căi: ori joacă *va banque* — aut *Caesar aut nihil* — care se termină cu nimic; ori își asigură domnia peste celelalte naționalități pe baza frațietății și equității.

E lucru foarte natural — continuă D. Wolff, că cestiunea Bosniei se ne facă, să ne întoarcem privirea și asupra relațiilor noastre interne. Ba ne face să ne punem în treabă: nu cumva ocupațiunea producere turburare și nesigurantă în afacerile noastre interne? Oare nu s'au învoit d. ministru președinte cu anexarea Bosniei din acel motif, ca se nu se mărească Serbia prin aneșarea Bosniei. Nu e lucru consecuent din partea d. președinte, care în luna de miere a ministeriului său, anunțase contopirea naționalităților și mai târziu se decrătesc ocupațiunea, ca astfel să se striviască capul marelui șerpe slav, care se zăcă în Seraievo? Politica, care față cu naționalitățile din partrie pășeace agresiv, în loc de a fi împăcătoare, urmează ca și dincolo de granița țerei, să pășească agresiv (Proteste). Și — continuă d. Wolff, eu am ceragiul se afirm că erorile comise în Bosnia nu s'ar fi putut întâmpla, dacă s'ar fi încheiat, și s'ar fi și ținut o pace ono-

rifică între naționalitățile Ungariei. Aceasta nu s'au întâmplat și urmarea a fost — Bosnia. Dară de aceasta putea și poate fi vorba numai atunci, când bărbații de stat maghiari vor realiza îndreptățirea de o protivă a naționalităților — care acum stă numai pe hârtie și nici acolo complet și în fine când vor renunța definitiv dela maghiarizare.

În ce priveșce pozițiunea țărilor ocupate d. Wolff e de părere, că Bosnia sau se predea Serbiei, rezervându-se Austriei interesele de comerț, sau se anexeze amândouă provinciile ocupate în confederație cu poarta și sub scutul confederației germane. Și precum a făcut mai naținea Maria Teresia și Iosif II, așa și acum va fi necesităta casa domnitoare, ca să își asigureze domnia preste provinciile ocupate, prin colonizarea Bosniei și Erțegovinei cu coloniștii germani. (Strigări: se emigreze Sasi la Bosnia). Însă — continuă d. Wolff — pentru colonizarea nu e de ajuns numai consimțământul guvernului german, ci și amieciția poporului german, care însă nici odată nu se va căștiga prin maghiarizare. Apoi combata maghiarizarea, ca pe un mijloc care în loc se promoveze binele statului, cășunează inimiciți între diferite naționalități, cari diferințe periclitează existența statului.

„Cestiunea de ocupațiune a Bosniei — continuă D. Wolff, stă în strinsă legătură cu alte 2 cestiuni: cestiunea orientului și cestiunea naționalităților. Cestiunea orientului nu poate fi deslegată până ce în monarhia noastră nu e deslegată cestiunea naționalităților în sensul dreptății. Și aceasta nu se va întâmpla de sigur cât timp maghiarizarea se identică, cu idea de stat. Mai consult ar fi, ca monarhia noastră se încerce a civiliza țărele ocupate Bosnia și Erțegovina, prin aceea că va face conceșiunile necesare locuitorilor ei: va ridica viața bisericești gr. or, va îmbunătăți starea membrilor acesteia; va regula pe semibarbarul popor prin disciplină militară, va aduce acolo coloniști care să îmbunătătescă starea agricolă a Bosniei și Erțegovinei, va încetăteni industria și va întemeia cetăți. În acest înțeles — termină d. Wolff, — primesc și eu proiectul de lege.

După dănsul ia cuvântul Geza Polony, care rezumează pe scurt vorbirea d. Wolff, la care mai adauge, că sistemul present de administrare a făcut posibil ca soldatesca să se îngămeze, ca să se amestece în cele mai sfinte drepturi ale națiunei așa numitele cercuri, cari stau afară de constituțiune; națiunea întreagă știe

l'au urmărit însă, silindul să își licențieze în San Marino mai pe toți oamenii. Intenția sa de a se duce în Venetia a fost dejucată la Punta Maestra; o flotilă austriacă i s'au pus în cale, luându-i mai toate lucrile. El scapă cu soția sa și travestit ca pescar ajuns pe teritoriul piemontez dar fără Anita sa, carea murise la Ravenna în aventuroasa fugă, de urmăririle unei născeri. Din ordinul guvernului Sardiniei fiind arestat la Chiavari și adus la Genua, avu se alegă aci între închisoare și emigrare. El se decise pentru aceasta din urmă, însă Tunisia i era închise prin influența franceză și apărătorii Romei nu pută calea în Spania; astfel remase ascuns în Tanger, până ce un consul american i oferă trecerea în statele unite, pe când amăciți îngrăiau de copii săi. În New-York a lucrat la început într'o fabrică de săpun și lumânări, apoi a primit un post de căpitan de vapor și ca atare a percut Oceanul pacific până la Kanton. La 1854 s'au întors în Sardinia și după un an de linisctă viață în Nizza s'au stabilit cu familia

sa pe mica insulă Caprera, cumpărată de dănsul, unde s'au pus în parte pe agricultură.

De oare ce politica piemonteză condusă de Cavour lucra tot mai energice pentru unitatea Italiei libere sub conducerea Sardiniei, Garibaldi intră la 1856 în comitetul național italian, a cărui țintă era unirea Italiei întregi, sub sceptrul casei Savoia. Alianța Piemontului cu Franța contra Austriei o recunosc și Garibaldi ca cerută de împregiurări; Cavour din parte-i înlătură antipatia lui Napoleon III contra lui Garibaldi și a voluntarilor săi și pe respunderea sa puse pe Garibaldi să își organizeze în Piemont cetele de peticitorii austriaci și din Italia medie. Ca general sardinian Garibaldi trecu peste Ticino cu vânătorii Alplilor la 23 Maiu 1859; el repurtă eroe cari succese asupra generalului austriac Urban, însă oștirea principală fiind departe înăpoi, el ajuns în strimtoare, din care fu scapat numai prin sosirea grosului armatei. La Magenta împedecă pe Urban de a veni în dosul aripei stângi franceze. În bătălia dela Solferino

Garibaldi stetea la poalele munților Tirolului sub vestic.

El împărțăși mânia națională contra terminării subite a răboiului și deci primi bucurios invitarea din Toscana să organizeze divisia toscă, ce stetea în Romagna cu intenția de a aduce insurecțiunea în statul papal și în Neapole, a proclama și aci pe Victor Emanuel de rege al Italiei și apoi față sprigul francez se meargă a cucerii Venetia. Dar împregiurările politice nu pe miseră guvernului piemontez se i dea permisiunea de a asemenea procedere și deci li puse stavile prin generalul Fanti, numit comandant suprem în Romagna. Garibaldi, pus în disponibilitate ca general piemontez, se retrase în Caprera. O a doua căsătorie, încheiată de dănsul la 1860 cu o frumoasă milanăză ceteasa Raimondi, pe care o cunoscușe în timpul campaniei dela laeul Comer, a desfăcut-o încă în ziua nunței, căci el recunosc, și i'a fost dat mâna unei nedemne.

Fiind ales în parlamentul din Turin, Garibaldi protestă în zadar con-

tra cedării Savoiei și Nizzei către Franța și apoi își dete dimisia ca general sardin și deputat. În curând se puse în fruntea expediției, care plecă din Genua, cu toate obstacolele aședate în cale de guvernul piemontez, se duse în ajutorul insurecției din Sicilia. La 11 Maiu 1860, de și vasele neapolitane îl pândeau, desbarcă la Marsala și deja la 14 Mai dispunea de un corp de 4000 oameni.

În aceași și primi prin decret dictatura asupra Siciliei în numele lui Victor Emanuel. După ce respinse, din cinci poșții bine aparate, pe generalul Landi, care cu 3500 oameni trupe regale stetea la Calatimi, purtă un timp oare-care răboiul mic și la 26 Maiu pleacă spre Palermo. Cu toată puterea superioară ce apăra orașul, el făcū atacul la 27 Maiu și deja pe la amăciți mai mult de jumătatea orașului se afla în mânie sale. La 30 Maiu, generalul neapolitan Lanza îi cerū un armistițiu, după care apoi la 6 Iunie urmă capitularea trupelor regale. Garibaldi numi un ministru și publică o serie de decretate. Pentru re-

că în fruntea acestei legi se află Arhiducele Albrecht, care e periculos pentru constituțunea și națunea noastră (Aprobare în stânga estremă. Strigări în dreapta: la ordine! la ordine!)

Președintele atrage atențiunea d. antevorbitor, că până acum în dietă n'a fost us a se pronunța cineva într-un astfel de mod despre membrii casei regesci. (Aprobare în dreapta; strigări în stânga estremă: aceasta are valoare numai pentru regele).

Polony roagă dieta, că să se îngrijască de siguranța constituțiunii. Această țintă va fi numai atunci ajunsă, când se va lăsa de Bosnia și vor regula finanțele. Să se pronunțe pentru votul separat a lui Kôvovs.

Ferdinand Eber primește proiectul comisiei. E Szalay combate politica de până acum a casei habsburgice, aducând citate din un autor german, din o scriere a lui Lokai, ceea ce face pe Președintele să-l amenințe de mai multe ori, ba la urmă era să-i detragă cuvântul.

Szalay însă se exprimă că el nu polemizează cu ministru președinte Tisza și după ce prin un alt citat întărește ce a spus mai sus, se declară pentru votul separat (Aprobare în stânga estremă.)

Aleksandru Hegedüs se pronunță pentru primirea proiectului; ear' Emeric Vester primește propunerea D. Szilágyi.

Ca discursul acestui deputat să termine ședința din 22 Maiu.

(Va urma.)

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român“

Brașov, 9/21 Maiu 1882.* În vremea veche cerul era limpede... soarele strălucia ca un flăcău tânăr Câmpile frumoașe, împregiurate de munți verzi, se întindeau mai mult decât poate prinde ochiul... păduri tinere umbria dealurile. Turmele se aușiau mugind de departe... și armăsarii nechezau jucându-se prin rășiți. Pe o pașie verde Libertatea, copilă bălăioară cu coșife lungi și aurite, se juca cu un arc distins. Ferice de oamenii din câmpie, ferice de cei dela munte!

Așa ne spune Bălcescu în cântarea României. Da, așa era în vremea veche.

Și astăzi? Nici cerul nu e limpede, soarele și-a ascuns rațele. Și le-a ascuns de mila noastră. Câmpile și astăzi sînt frumoase, munții verzi, și păduri tinere umbresc dealurile.

*) Întârziată din lipsă de spațiu. Red.

organizarea militară și administrativă a insulei. Apoi, de și prin aceasta ajunge în o poziție fâțișă cu Cavour și guvernul piemontez, își păstră dictatura ba chiar dete afară din Sicilia pe imputernicitul lui Cavour; La Farina, la 7 Iulie. La 21 Iulie capitulă coteata Milaso; La 28 Iulie încheierea unui armistițiu între comandantul din Messina și Garibaldi. La 5 August Garibaldi se pregăte să treacă în continent; la 6 publică o proclamație către locuitori; la 9 trimise dincolo 330 voluntari, la 19 desbarcă și el cu 5000 oameni, de și flota neapolitană crucește în sinul dela Reggio, lna îndată acest oraș, întră deja la 7 Septemvrie în Neapole și cu 25,000 voluntari încep la 20 atacul asupra liniei Voltorno, ocupată de trupele regale, și de și cu greutate și după o luptă crâncenă, își manșinu poziția pe toată linia și la 8 Octomvrie impresură Capua.

(Va urma.)

Turmele de oi mugesce pe pământul Dobrogei, și armăsarii vor fi nechezând prin rășițile liberei Românie. Libertatea, amărta de Libertate zace lanțuită din grația stăpânirii și a privilegiatilor, cari în numele nației dispunder de soarta ei. Vai de oamenii dela munte, vai de cei din câmpie.

Tristă ne o situația, și amarul inimei noastre n'are margini. Și ni e mare amarul, căci adenc este somnul, în care ne-am adencut sub frumoasele cuvinte de „Passivitate“ și „Neactivitate.“

„Un Ńeu, nu știu de care categorie, destul că un Ńeu a venit și a bucinat: „Pasivitate nație română.“ Și noi toți am primit pasivitatea pe toate terenele.

Singuri Brașovenii au spart solidaritatea. Și toți au strigat în gura mare: Brașovul a tradat națunea.

Brașovenii însă și-au urmat calea, Urmarea a fost că Brașovenii au lucrat, și o eclatantă probă a binecuvântatei lor activități a fost și convenirea colegială a reuniunii române de gimnastică și de cântări din 8/20 Maiu a. c.

Programa a fost următoarea:

1. „In corderu“ chor de dame și bărbai, de Mendelssohn.
2. „Bucuri nevinovate“, chor de bărbai, de Spohn.
3. „Souveren de Haydn“ de Leonard, fantisie pentru violină cu acompaniament de piano.
4. „Hora Sinaiei“ de Ventura, chor de dame și bărbai de C. G. Porumbescu.
5. Arie pentru sopran din „Romeo și Julia“, de Bellini.
6. Choral Nr. 1 din „Anotimpurile“ de Haydn.
7. „Proba de cântări“, chor de bărbai cu bas-soli de Kuntze.

Esecutarea a fost foarte reușită. Un chor de dame și bărbai ca cel din Brașov înzadar vei căuta în Ardeal.

Trec peste Nr. 3. căci despre el voi vorbi la urmă. Și aceasta o fac din etichetă către coconițe și cocoașe.

Frumos a fost esecutat Nr. 1 „In corderu“. Nu știu ce se admiri mai mult talentul dela natură, sau măestria de a întrebuița talentul ei. Asemenea Nr. 2 „Bucurii nevinovate“ e chor de bărbai, sub măestra conducere domnului prof. Pant. Dima.

„Hora Sinaiei“ se recomandă de sine însăși. Efectul nu se poate exprima în cuvinte. La aplausele publicului, a trebuit se se repete. E vorba de Hora, și încă de Hora Sinaiei. Multe au contribuit ca efectul să fie așa de mare chorul românesc cântă mai frumos Hora, căci ea ese din inimă. Și publicului și manifestă bucuria mai cu entuziasm, căci Hora atinge mai plăcut inima românului. Așa-mi esplic cu entuziasmul produs de Hora sinaiei.

Domnișoara Roman este cunoscută publicului român din obiectivele aprefrii ale Gazetei Transilvaniei, făcute cu ocaziunea reprezentării opereiței Craiu nou, în care Domnișoara a reprezentat pe Anica. Vocea Domnișoarei Roman e foarte simpatică. O mlaiează după plac, încât îndată observi, că ângerășul, care cu simpatice-i glas își răpescie simțirile, este tot odată și măestru în aplicarea talentelor sale.

Cele Ńise la Nr. 1 2. sunt a se aplica și la Anotimpurile de sub Nr. 6 al programei.

Proba de cântări a fost minunată. Directorul chorului instruașă diferitele voci cu mare diligență și nu trebuie se mai spunem că tot odată și cu multe ostenele. Când ar cugeța omul că e oga și studierea nu trebuie se uite naștele, dela cari atarnă mult efectul dorit. Așa se întimplă și în proba de cântări. Directorul spune chorului cu politeță că piano fu prea

plin și foarte neciplit. Chorul se supără și nu voecse se mai cânte. Atunci directorul le face împutare, că așa e respălătece chorul îngrijirea lui cea multă? La chore apoi tenor II cu mult foc începe: chir Director, chir Director noi n'am gândit așa; și cu mare esactitate esecută chorul întreaga piesă, pentru care bunvoință și Directorul le spune: Ve er. Ert bucuoro!

Dar domni mei era prea mult a se juca cu mine așa.

Domnul Dima cu rolul Domnului „Chir Director“ ca conducător al chorului de bărbai a cântat bas solo. Chorul a fost minunat și unde vine tenor II, cu Chir Director, a produs un efect nespus de mare. E de prisos se mai adaugă că și Nr. 7 a mai trebuit repetat.

Mi a venit rëndul se vorbesc ceva despre Nr. 3, al programei. Domnul Dr. Baulescu a fost acompaniat de conducătorul chorului. Fui fericit se mai afirm încă, că arcul Domnului Baulescu e fermecat. Afară de Nr. 3 din programă, la repeștele aplause a le publicului, Domnul Baulescu a mai esecutat unele piese naționale între cari primo-locu fu „Bălcescu murind.“ Efectul a fost mare. Și a trebuit se fie, căci el a fost numai via expresie a simfimentelor produse prin vioara Domnului Baulescu.

După esecutarea programei a urmat dansul, în sensul programei. Începutul s'a făcut cu „Hora Sinaiei.“

Ca copil mic am crescut la sate. Și ca copil dela sate m'am bucurat de toate avantajele și desavantajele vieții dela sate. Între multe altele, multe mi s'au spus despre fetele de împărat, ce le fură smei, și despre Ńinele ce înalță pe neesperat păstorăș. Prin urmare în privința Ńinelor aveam și eu ca mulți alții o imaginație destul de nefermurtă.

Convenirea colegială din Brașov m'a făcut se väd pe Ńinele din povește — în realitate — dansând Hora în sala Hotelului Nr. 1. Și cine va crede că poporul nostru cu respect la Ńinele lui e prea indulgent, meargă în Brașov și acolo va vedea; și dacă se va reintoarcă fără de a fi atins de săgeata lui Amor, atunci nu i vom atribui cuvintele:

„De acum sapa și lopata.“

Sînt rari Ńilele de veselie ale românului. Însă ei când se veselesce, se veselesce din inimă. Petrecerea din Brașov încă a fost animată.

Am auzit dela mulți Ńicându-se, că Brașovul e cu lipiciu. Cine a ajuns odată în Brașov, cu greu va scăpa fără vre un suvenir. Eu era se nu mai scap. Dareaș Dumneșeu se se lipească de toți binefăcătoarea activitate a Brașovenilor, și atunci se va limpedi și cerul, soarele nu-și va mai ascunde rațele. Toate vor fi ca în vremea veche. Libertatea, copilă bălăioară cu coșife lungi și aurite se va juca cu arcul ei distins și

„va fi ferice de oamenii din câmpie, ferice de cei dela munte.“

Drumariul.

Cestiunea Dunărei.

Deslăterile în camera României, 1 Maiu.

Discursul

lui M. Cogălniceanu.

(Urmare și fine.)

Anstria, dlor, cum v'am spus și altă dată, ține foarte mult la înființarea comisiei mixte, fie ea primită cu ori ce modificări, căci această comisiune mixtă nu însemnează nimic mai just, decât asigurarea pentru densă pe Dunăre a unei pozițiuni excepționale și privilegiate pe care o urmărește dela 1858, și care pururea Europa l'a refuzat până acum: această comisiune mixtă este însăși întinderea preponderanței austro-ungare până la marea neagră; spre a ajunge la aceasta, ași vädut că Anstria nu s'a mul-

fămit a avea la Paris pe contele Beust, diplomatul cel mai încercat și care, în fațoarea intereselor încredințate lui, atât era de activ, încât nu permitea consilierilor săi de legățiune să meargă la ministru, ci se ducea singur, el așa de bêtren și de trei patru ori pe săptămână a ca un june de 20 ani, ure cele trei catiri, cari conduc la birourile ministerului de esterne francez, și a trâmisi la Paris și pe contele Wolkenstein, care fusese ales de contele Kalnoki ca ambasador pentru Petersburg, și pe care în loc să l' trâmăta la postul său, l'a trimis la Paris ca să trateze cestiunea. Din acestua numai vedeți câtă importanță pune Anstria, încât pe ambasadorul numit la curtea cea mai importantă pentru Austro-Ungaria, a preferat a l' trimite mai întâiu la Paris unde a seșut lungi întregi.

În adevăr, contele Wolkenstein a isubit așa de mult în misiunea sa de ministru, încât väd pot asigura că dacă ași fi pus în alternativa dureroașă de a alege între propunerea Barrère și între ante-proiectul austriac cu restricțiunile făcute de fostul ministru de esterne, eu ași primi de preferință comisiunea mixtă; pentrucă dacă mi s'a propune o moarte dată de mulțimea de cușite, și alta care se mō omoare îndată, väd mărturisesc curat, că ași primi pe cea din urmă (ilari te.)

În adevăr, dlor, comisiunea mixtă cu dreptul de apel este numai o primă instanță și sciji că mulți perd în prima instanță, dar pot câștiga la a doua; dacă însă nu am a doua instanță, și perd la prima, am perdut totul. Aceasta este propunerea Barrère, căci ea esclude, nimicesce în fapt dreptul de apel.

Acum vin la propunerea Barrère, în amănuntele ei.

Dlor, d. ministru de esterne ne Ńice se primim propunerea Barrère însă cu modificări, dar totuși eu nu cred că se vor primi de Europa modificările propuse de noi. D. ministru de esterne. Reproduceți inesact.

D. M. Cogălniceanu. Propunerea Barrère Ńice așa:

„Comisiunea“ și va redacta regulamentele interioare... pentru ordinea lucrărilor sale, precum și instrucțiunile speciale către agenții săi, în vederea aplicării regulamentelor etc.“

Comisiunea în prima sa sesiune va proceda la numirea agențiilor, desemnați în art. 5, adică inspector, sub-inspector, etc. Dar să mergem mai înainte.

Totuși regulamentul interior și restricțiunile cu un caracter general și regulamentul precum sânt acele despre care se vorbesc în art. 9 al actului public dela 9 Noemvrie 1865, privitor la navigațiunea dela gurile Dunărei, vor fi mai întâiu aplicate comisiunii europene și nu vor fi modificate decât, după ce această comisiune se va fi găsit conforme cu principiile cari au servit de basă regulamentelor de față.“

Când cesti dinstănt acest articol, mi Ńiceam: într-un chip îndirect tot ne este dat drept de apel. Dar ea se vedem art. 9 din actul din 2 Noemvrie 1865 la care ne trimite propunerea Barrère.

Ei bine, acest articol esențial nu tratează decât despre numirea funcționarilor comisiei europene, inspectorul navigațiunei, căpitanul dela portul Sulina, care acum după actul adițional, votat mai alaltieri, au se se numească de comisiunea europeană.

Așa dar, numai cestiunile cari țin de acest articol sânt supuse apelului la comisiunea europeană.

Așa dar, dreptul de apel este numai cu numele, numai o iluziune, afară dacă bună oară vre-o dată comisiunea mixtă, în lipsa delegatului austriac, ar face numirea inspectorului, neplăcut acestui delegat.

Dlor deputați d. Vernescu a făcut o analiză mai specială, articol cu articol a propunerii Barrère, dar a uitat un lucru. Această propunere Ńice: inspectorul va fi numit de comisiunea mixtă, sub inspectorii vor fi propuși pe o listă de 3 nume de fie care stăat riveran, pentru întinderea așa; și comisiunea mixtă va alege dintre acești trei. Ei bine, ce păcat original mai conservă acești sub inspectorii?

Afară de acel că numele lor ar figura pe o listă propusă de guvernul sârb, ori bulgar, ori român, și ce peânt original au ei, pentru că odată numii să nu le păstreze măcar atribuțiile ce le revin după toate organizațiile administrative din lume. În adevăr, în ordinea ierarhică administrativă, noi scim că prefectul de prefect, primarul de subprefect. Ei bine, după propunerea Barrère, căpitani de porturi nu aiernă de sub-inspectorii, pentru că sub-inspectorii au avut nenorocirea să figureze pe o listă propusă de puterile riverane, căpitani de porturi atarnă de inspectorii....

D. ministru de externe. Nu se poate modifica?

D. M. Cogălniceanu. D. ministru face intreruperea că această mare, mare prescripție se poate modifica!... Dați-mi voie, sânt șase oare și voesc să las și pe alții să vorbească, prin urmare, nu pot să pun discuția pe un teren atât de slab. Mă ridic mai sus! Defez pe d. ministru de externe să-mi dovedească dacă în propunerea Barrère există un singur articol, începând dela 1 și până la 13, care se poată fi primit de d-sa, sau dacă toate aceste articole modificându-se cum trebuie, mai poate rămâne ceva din propunerea Barrère! Ah! este art. 12 care țice că comisiunea mixtă și va avea reședința la Giurgiu. Acest articol, acest singur articol cred că-l vor primi giurgiuvenii (ilaritate). Sfătuesc pe onorabilul meu amic d. Iepurescu, deputat la Giurgiu, să-l primească acesta (ilaritate.)

D. Iepurescu. Primesc.

D. M. Cogălniceanu. Primesci ca deputat de Giurgiu, dar nu ca deputat al României.

D. Iepurescu. Da. Dar ca deputat al României nu.

D. M. Cogălniceanu. Apoi d-lor, când toate aceste articole de sus până jos au să fie modificate, va mai rămână vreun articol la ordinea țilei? Cum vedeți, d-lui însuși, d. ministru de externe, cred că a înțeles slabiciunea tezei d-sale, și dar se venim cu un contra-proiect.

D. ministru de externe. Care?

D. Cogălniceanu. Nu este nimeni între noi, cari cunoscând drepturile și glausurile țerei, nu este om care, făcând politică să nu-l poate face, chiar espune. Eată, d-le ministru, să vil espun și eu: Regulamentele de poliție, de navigație, de supraveghiere se fac de comisiunea europeană, unde figurează delegații statelor riverane, prin urmare și al nostru.

D. ministru de externe. Cer cuvântul.

D. M. Cogălniceanu. Numai cereți cuvântul până ce voi presenta contra-proiectul meu. Urmez: regulamentele speciale de guvernul român și de autoritățile sale, sentințele se dan de autoritățile române și se execută în numele Regelai, asemenea amplexiilor se numesc de guvernul nostru; eată în scurt acest contra proiect. Mai adăug că avem și vasele noastre pentru a face poliției, cum le-am avut și mai înainte! În adevăr, înainte am avut numai caică, acum avem și vase de războiu! Așa dar, nici aici n'avam nevoie de marină străină, cum ați țis dv. chiar, de ministru, ca și înainte, în timpul domnitorilor vasali poliția pe Dunăre se făcea de noi atunci mai slab; acum vom face o intr-un chip mai energic. O dată această hotărât, tot noi ne vom ocupa și de lucrările trebuitoare pe Dunăre pentru a asigura și înlesni mai bine navigația. În adevăr, Austria are acum dreptul să strice Porțile de Fer; dacă Austria nu le va strica, noi ne vom înțelege cu Serbia, buna noastră vecină, și cred că ne va fi bună vecină în această, și cred că ne vom putea convinge pe Europa la noua conferință, că cel puțin, în mai scurt timp de cât Austria, vom putea sparge stânceloe danubiene aflate între țărurile noastre.

D. ministru de lucrări publice ne spunea alături că nu poate să deschidă, fără înțelegere cu Bulgaria, canalul dela Giurgiu pentru că amenință Rusciul și rămăie fără apă; ei bine, ne vom înțelege cu Bulgaria acolo unde ambele țăruri ale Dunărei nu vor fi ale noastre: dela Silistra încolo, amân-

două țărurile fiind ale noastre nu vom avea a ne înțelege decât cu noi. Vin acum a vorbi în privința supravegherei. Am vățut că congresul dela Berlin nu a voit să primească propunerea baronului Haymerle, ca supravegherea aplicării regulamentelor să fie încredințată unui singur delegat, ci și a păstrat ca singură acest drept de supraveghere. Ce țice tratatul dela Berlin? Țice: că regulamentele până la Porțile de Fer se vor pune în armonie cu acelea cari sânt dela Galați la Marea-Neagră. Ei bine, supravegherea și în sus de Galați se va face cum se face în josul Galațului? Comisiunea europeană va numi în fiecare a cinoete compuse de doi, trei delegații și când va constata abateri, va trata cu noi în mod diplomatic pentru înlăturarea lor (intreruperi.)

Dar nu vă place aceasta? Eată pentru ce: pentru că dv. nu voiți ca să vă puneți în contrațiere, nu dic cu angajamentele luate, dar cu adesiunile slabe, dar în realitate date, precum a afirmat și fostul președinte al consiliului, d. Dimitrie Brăteanu, țicend, cumcă notele date de d. Borescu au putut să facă pe puteri să creadă, că sânt oare-caro angajamente luate, că sânt adesiuni date la înființarea comisiunei mixte și dv. acum nu voiți să o rupeți de odată! Ei bine, luați samă că astăzi aveți puțință de a vă retrage cuvintele, căci noi vă deslegăm (aplaufe.)

Noi, reprezentația națională, nu voim, nu primim comisiunea mixtă supri oare formă d-ta ai voi s'o botezi! Astfel, ne ai face a crede că în post nu vine să mânăci rața căci este carne, dar că mânăci lișita, care cum țice profeții catolici, este pesce (mare ilaritate.) Ei bine, națunea nu primește nici rațe, nici lișite.

Ași putea vorbi mai multe despre propunerea Barrère, dar cred că v'am arătat destul canavaoa contra-propunerii ce ați putea presenta. Onor. d. Sătuescu este om de scință, este inteligent. D-sa a studiat estiuinea și va înțelege dar ușor din puținele mele cuvinte, că d-sa cu intelligenza d-sale poate să înfițeze un contra proiect plan, întreg, fiindn sama de interesele Europei și de drepturile noastre suverane, asupra țărurilor și apelor noastre. Dar ni se va putea poate opune: dar ce se face cu aceea serioare, care fostul ministru a declarat în Senat că a fost un punct de plecare al tratativelor în care se afla la Viena? Ce se face? Proverbul român țice: Vodă va și Hânceu ba! Țeara este Hânceu, și Hânceu nu primește (aplaufe prelungite.)

Dlor, voiți sfârși cum am început. Când în țina de 10 Maiu, acum un an, în mod solemn s'a purtat pe stradele Bucureșcilor Coroana României, acea Coroană ce care Regele a fost chemat ca să se rostescă, cum ca să fie, și că el a țis să fie făcută din oțelul tunurilor luate la Plevna, și Regele și țeara au înțeles, că în privința drepturilor țerei noastre, Coroana adică suveranitatea țerei să fie apărătă cu o politică de oțel, car nu de cositor (aplaufe frenetice.)

Sânt pericole, au fost pericole pentru țeara noastră, a fost estiuinea Basarabiei; n'ăți consultat pericolele, când dv. ați rețutat o da de bunăvoie. Refusând, am putut poate pentru un timp amiciații unei mari puteri.

Acți poate voiți fi calificat de rusofii de cătră jurnalele austriece, cum de mai mult și sânt calificat, când voiți țice că Rusia dela Petru-cel-Mare și are pagini frumoase scrise în istoria noastră, și că dănsa a făcut în multe rânduri mari și sângerose sacrificii pentru emanciparea noastră. Noi pentru aceasta purtăm recunoștință, dar aceasta nu ne a oprit și nu a trebuit să ne oprească când a fost vorba de a ni se lua o parte din pământul nostru, de a ne face datoria, și de a nul da de bună voie (aplaufe.)

Apoi dacă am refuzat să cedăm naționei acelea, care cu sângele ei și al nostru adesea am coperșit apa, care, cum țice d. Lahovari, curge pe Dunăre, cum se poate cred că acum noi putem de bună-voie da chiar Dunărea? Să refuzăm dar. Și totmai refuzând, vom arăta lumii că regalul român

nu poate primi să devie instrumental nici al preponderanței ruseci, nici al preponderanței austriece (aplaufe.)

La gurile Dunărei nu putem să primim decât preponderanța europeană, pentru că numai așa această preponderanță va putea fi și preponderanță română, și Dunărea fi ind europeană, va putea rămăni și românească (aplaufe.)

Dlor, sfârșesc, adăgând un singur cuvânt. Cei ce merg la biserică și ascultă sânta liturgie, aud pe preot rădicând glasul și țicând: sus să avem înimă. Cu inima sus dar se tratăm această estiuinea (aplaufe entusiaste și îndelung repețite!)

Varietăți.

* (Reuniunea a sodalilor români) din Cluj va arangia Maiail în favorul fondului său în 31 Maiu (12 Iunie) în grădina la „Capul Turcului” (Török-fő).

* (Vărsat). În comuna Șibot grasează între copii dela 1 Maiu a. c. epidemia de vărsat. Până acum au murit 35 copii și sânt încă o mulțime de copii bolnavi. Ți de țice se bolnăvesc copii și cei mai mulți mor. Nu se poate prevedé încetarea acestui morb epidemic. În comunele vecine nu s'au ivit nici măcar un cas de epidemie.

* (Loterie de expozitiune în Triest.) 1000 nimeritori - Florini 213,500 Nimeritorul principal 50,000 fl. O soarte costă 50 cruceri. Pentru primirea traficului de sorți se poate cine va îndrepta numai decât la *despărțământul de Loterie* al expozitiunei triestine Piazza Grande Nr. 2 în Triest.

Loterie.

Mercuri 7 Iunie n. 1882.

Brünn: 56 57 16 40 26

Bursa de Viena și Pesta

Din 6 Iunie n. 1882.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	119.75	119.60
Renta de aur ung. de 4%	88.30	88.52
Renta ung. de hârtie	30.25	30.40
Imprumutul dramurilor de fer ung.	134.25	134.75
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orientat ung.	91.—	91.—
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung.	110.75	119.—
Oblig. ung. de fer orient ung.	96.—	96.25
Oblig. ung. de fer orient ung.	97.75	98.—
Oblig. ung. de fer orient ung.	97.50	97.50
Oblig. ung. de fer orient ung.	97.50	97.50
Oblig. ung. de fer orient ung.	98.50	97.—
Oblig. ung. de fer orient ung.	97.50	98.25
Oblig. ung. de fer orient ung.	99.—	—
Oblig. ung. de fer orient ung.	96.50	96.75
Sorți ungare cu premii	118.—	118.—
Sorți ungare cu premii	109.40	109.50
Datorie de stat austriacă în hârtie	78.50	78.45
Datorie de stat austriacă în argint	77.20	77.45
Renta de aur austriacă	94.4	94.29
Sorți de stat dela 1860	130.20	130.—
Acțiuni de bancă austro-ung.	323.—	322.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	318.75	317.—
Acțiuni de credit austr.	323.75	323.—
London (pe polița de trei luni)	119.85	120.5.
Securități fonciari ale institutului „Albina”	—	99.50
Argent	—	—
Galbin	5.67	5.65
Na oleon	9.52 1/2	9.52
100 marea neapojoi	68.55	68.65

CONCURS. [89] 2-3

Comitetul Asociației pentru sprijinirea învțățelor și sodalilor români

meseriași din Brașov publică următoari concurs: Devenind vacante două ajutoare de câte 50 fl. v. a. pe an, din cele destinate pentru învțățorii români cari se vor apleca la una din meseriile: de postovar, mașinist, argăștor pălărieri, cordoner, clopotar, compactor, croitor, și brutar, se publică concurs.

Supliceloe pentru aceste ajutoare sânt a se adresa la subscrisul comitet până la 30 Iulie 1882 prevedețue:

1. Cu estras de botez din care se se vadă că este român și că posedea de etatea de 14 ani;

2. Atestat de școală din care se se vadă că a percurș 4 clase normale și primește încățva limba maghiară sau cea germană.

3. Revers dela părinți sau dela Tutorii copilului, că vor a lăsa copilul să învețe meseria pentru care a concurs.

4. Un esemplar din contractul încheat cu vre un Măestru din Brașov pentru care vre una din meseriile de mai sus din care se se vadă, că copilul se află la meserie de cel puțin o lună de țile.

Comitetul asociației pentru sprijinirea învțățelor și sodalilor români me seriashi.

Brașov 18/30 Maiu 1882

B. Băulescu m. p., I. Bozocescu m. p., preș. not.

Nr. 11. [85] 3-3

EDICT.

Stefan Dumitru Dicu, de religiuinea gr. orient. din Săcel, comitatul Sibiuului, carele de trei ani au părăsit cu necredință preo legiuința lui soției Maria n. Dumitru Dic tot de acolo fără a se sci ubicațiunea lui prin aceasta se citează a se presenta în restemp de un an și o țile dela prima publicare a acestui edict înaintea subscrisului pr matrimonial în persoană sau prin un plenipotențat, căci la din contra se va decide procesul urđit de socie sa încontrați și în absența lui. Sibiuu 12 Ianuaru 1882.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Săliștei, ca for matrimonial de 1 instanță.

Nr. 2568 civ. 1882. [90] 1-3

Publicațiune.

Tribunalul reg. din Elisavetopoloe aduce la cunoscință publică, că asupra admisibilității comasării generale a hotarului **Ernea sâsească** s'a pus termin de pertractare țina dela **16 August 1882 la 9 oare înainte de ameați în locuțina județului comunal din Ernea sâsească**; pe când sânt avisați toți posesorii cu adausul, că părțile cari nu se înfațeșesc, se consideră ca învoite cu comasarea — și că esemplariul cel dintăiu de petitiune se poate vedé la acest tribunal regesse.

Din ședița tribunalului reg. din Elisavetopoloe ținută în 30 Maiu 1882. (L. S.)

Henter m. p., notar. Nagy m. p., presid.

Loterie de expozitiune în Triest.
1000 nimeritori în preț de 213,550 de florini.
 Nimeritorul principal în aur sau florini bani gata **50,000 fl. v. a.**
 Nimeritorul al doilea în aur sau florini bani gata, **20,000 fl. v. a.**
 Mai departe nimeritori diversi de câte **10,000**, apoi de câte **5000, 3000, 1000, 500, 300, 200, 100, 50 și 25 florini.**
Fie care soartă costă numai 50 cruceri.
 Sorți se capătă în toate schimbătoriile, traficele c. r. de tabac, colecțiunile de loterii din monarchia austro-ung. și la *despărțământul de loterie* de expozitiune triestina (Piazza Grande Nr. 2) în Triest la care au a se adresa toate persoanele care vor a se ocupa cu traficul de sorți.